

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Από τότε που ανεξαρτητοποιήθηκε το 2011 διαφωνώντας με την εξαγγελία διεξαγωγής δημοψηφίσματος, έχει κρατήσει μια μοναχική πορεία. Παρακολουθεί με κάποια απόσταση τις διεργασίες στην Κεντροαριστερά και προτιμά να εκφράζεται προσωπικά αρθρογραφώντας για την πολιτική επικαιρότητα. Με την πείρα από 4 βουλευτικές θητείες και δύο υπουργικές, η Μιλένα Αποστολάκη με το νέο και φρέσκο πρόσωπο, ανήκει στους πολιτικούς που θα ανανεώσουν την προοδευτική παράταξη. Στο βιβλίο της «Το τέλος της Μεταπολίτευσης» (εκδ. Πατάκη), που κυκλοφορεί αυτές τις μέρες, προβλέπει ότι η ώρα για υπεύθυνους πολίτες και πολιτικούς έφτασε.

Το «Τέλος της Μεταπολίτευσης» είναι ο τίτλος του νέου σας βιβλίου. Όμως αυτό δεν οδήγησε και στο τέλος της κρίσης. Γιατί; Η κατάρρευση της δημαγωγικής αντιμνημονιακής ρητορείας και το τέλος των ψευδαισθήσεων αποτελούν το οδυνηρό υπόστρωμα του τέλους της Μεταπολίτευσης. Το τέλος της Μεταπολίτευσης συντελείται, λοιπόν. Δεν έχει ολοκληρωθεί. Άνοιξε, με τεράστιο βέβαια κόστος για τη χώρα, ο δρόμος για το τέλος μιας εποχής. Η μετάβαση σε μια άλλη εποχή με αλλαγές στον τρόπο που ασκείται η πολιτική ώστε η αλήθεια και η ευθύνη να είναι κυρίαρχες, αλλά και στον τρόπο που οι πολίτες τοποθετούνται απέναντι στην αλήθεια και την ευθύνη δεν θα μπορούσε να είναι εύκολη, σύντομη και ανέξοδη. Το τέλος της κρίσης συναρτάται πλέον σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη και την πλειοψηφική καταγραφή υπεύθυνων πολιτικών δυνάμεων και από τη συμπόρευση μαζί τους μιας πλειοψηφίας υπεύθυνων πολιτών οι οποίοι παρότι έχουν γονατίσει θέλουν μέσα από τη δουλειά, τη δημιουργία και το μόχθο τους να ξανασταθούν στα δικά τους πόδια. Το τέλος της Μεταπολίτευσης δεν θα συντελεσθεί ερήμην της κοινωνίας, αλλά μόνο με τη δική της απόφαση και συναίνεση.

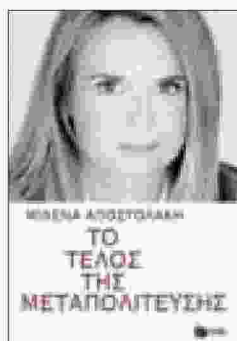
Εμμένετε στο πρόβλημα του διχασμού, που διαπερνά την ελληνική κοινωνία και αναπαράγεται μέχρι σήμερα – πρόσφατο κρούσμα το «εμείς ή εσείς». Είναι δυνατή η υπέρβαση αυτού του «προπατορικού αμαρτήματος»; Η Ελλάδα έχει παράδοση στη διχαστική συγκρότηση της κοινωνίας της η οποία αποτυπώνεται αριστοτεχνικά από τον εθνικό μας ποιητή: «Εάν μισούνται ανάμεσά τους δεν τους πρέπει λευτεριά». Ας θυμηθούμε ότι οι εθνικοί διχασμοί του παρελθόντος (1915-1916, 1944-1949) είχαν ως ιστορικό πολιτικό υπόβαθρο πολεμικές συγκρούσεις με εκατέρωθεν νεκρούς. Στις μέρες μας η τοξικότητα του κυβερνητικού διχαστικού κηρύγματος είναι ισάξια, παρότι το καθεστώς οικονομικού πολέμου στον οποίο βρισκόμαστε όσο μεταφορικά αιματηρός και αν είναι δεν έχει καμία σχέση με τις κυριολεκτικά αιματηρές πολεμικές συγκρούσεις του παρελθόντος. Το «προπατορικό αμάρτημα» δεν αναπαράγεται αταβιστικά από τη σημερινή πλειοψηφία. Πρόκειται για συγκεκριμένο στρατήγημα καθώς επιδιώκεται μέσα από την ακραία πόλωση και την εμφυλιοπολεμική ρητορική να συντηρηθεί η πολιτική ηγεμονία στη βάση της υποτιθέμενης ιδεολογικής και ηθικής υπεροχής των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Από την «έφοδο» της Μαρί Λεπέν, το Brexit, την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, το μεταναστευτικό, μέχρι τη διαχείριση από τις Βρυξέλλες της ελληνικής κρίσης, η κριτική σας είναι έντονη. Ω-

Μιλένα Αποστολάκη Φτάνει η ώρα των υπεύθυνων πολιτικών και πολιτών

Του ΕΥΤΥΧΗ ΠΑΛΛΗΚΑΡΗ, Φωτό: ΤΑΚΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

στόσο το ερώτημα παραμένει; Είναι δυνατή η αντιστροφή στην πορεία αυτή ή μήπως ζούμε και το «τέλος της Ενωμένης Ευρώπης»; Όποιος δεν ανησυχεί, κλείνει τα μάτια του για να μην δει το «τέρας». Ωστόσο τα αποτελέσματα των πρόσφατων εκλογών στην Αυστρία, την Ολλανδία και τη Γαλλία δείχνουν ότι ο φόβος, η εθνολαϊκιστική δημαγωγία, ο εθνικιστικός φονταμενταλισμός βρίσκουν σταθερά αναχώματα από λαούς με ισχυρή δημοκρατική και φιλοευρωπαϊκή παράδοση. Η αντιστροφή μιας ξέφρενης πορείας που απλώνεται σαν μεταδοτική ασθένεια, αν σκεφτούμε τις ΗΠΑ, μπορεί να γίνει μόνο από ηγεσίες που θα αφήσουν βαρύ ιστορικό αποτύπωμα. Όχι από κοινοτικούς γραφειοκράτες, ούτε από ηγέτες που έχουν πρωταρχικό τους μέλημα την επανεκλογή τους από τα εθνικά τους ακροατήρια. Αν ζούσε ο Μιτερράν, ο Κολ, ο Ρούσβελτ, η αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, του μεταναστευτικού προβλήματος, του συριακού και της τρομοκρατίας νομίζω ότι θα ήταν εντελώς διαφορετική και κατ'επέκταση αποτελε-

στη δουλειά τους; Αυτές οι πρακτικές σφράγισαν τη Μεταπολίτευση και τώρα είναι τμήμα της θηλιάς που σιγοντίζει τη χώρα. Όσοι εξακολουθούν να τις υπερασπίζονται φωναχτά ή σιωπηλά κλείνοντας το μάτι και διαβεβαιώνοντας ότι μόλις βγούμε από την επιτροπεία θα επιστρέψουμε στο «θαλερό» παρελθόν είναι οι ίδιοι παρελθόν.

Στο βιβλίο σας επιμένετε στην ανάγκη να γίνει η Ελλάδα μια «κανονική χώρα». Μήπως η ψήφιση των μέτρων αξιολόγησης και ο «οδικός χάρτης» της κυβέρνησης – ρύθμιση χρέους, ένταξη στο QE – μας οδηγεί σε μία πιο ομαλή εξέλιξη των πραγμάτων; Η ψήφιση του τέταρτου μνημονίου το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετα μέτρα ύψους πέντε δις και δεσμεύσεις που εκτείνονται πέραν της εντολής που έχει η σημερινή πλειοψηφία, επεβλήθη λόγω της μη επίτευξης των στόχων οι οποίοι είχαν τεθεί με την ψήφιση του τρίτου μνημονίου. Η ομαλή εξέλιξη των πραγμάτων προϋποθέτει μια αξιόπιστη κυβέρνηση που έχει στόχους εθνικούς και όχι

σματικότερη. Ας ελπίσουμε λοιπόν στην εμφάνιση εκείνων των ηγετών που έχει ανάγκη η Ευρώπη και ο κόσμος, και στην ανάδειξη τους από τους λαούς που φέρουν πάντα το βάρος της ευθύνης για τους ηγέτες που επιλέγουν.

Σε μια περίοδο άκρων και εφόδου του λαϊκισμού, κάνετε λόγο για προώθηση του Κέντρου στο επίκεντρο των πολιτικών ζυμώσεων. Με τι «υλικά» μπορεί να επιτευχθεί; Η πραγματικότητα σαρώνει πολλά από τα ιδεολογικά πολιτικά σχήματα στα οποία οι Έλληνες είχαμε ταυτοποιήσει τους εαυτούς μας και ενταχθεί. Ας αναρωτηθούμε τα δύο πρώτα μνημόνια ήταν δεξιά πολιτικά, ενώ το τρίτο και το τέταρτο είναι αριστερή; Είναι δεξιά πολιτική η προστασία των πανεπιστημίων και η λειτουργία τους χωρίς θύλακες βίας, ανομίας και εγκληματικότητας; Είναι «προοδευτική» φιλολαϊκή πολιτική η μονιμοποίηση συμβασιούχων κατά παράβαση του Συντάγματος και κυρίως η εξαπάτηση και η ομηρεία των ανθρώπων αυτών με στόχο την εξαγορά των ψήφων τους; Είναι αριστερή πολιτική ο άγονος και παλαιός κοπής συνδικαλισμός στον ευρύτερο δημόσιο τομέα που, για παράδειγμα, πραγματοποιεί τις γενικές του συνελεύσεις σε ώρες εργασίας στερώντας μαθητές από ώρες διδασκαλίας ή υποχρεώνοντας τους εργαζόμενους και τους μεροκαματιάρηδες να πάρουν ταξί για να πάνε

στόχους τακτικιστικούς. Που δεν λέει κατ' εξακολούθηση ψέματα στο λαό και στους εταίρους, που δεν διαπραγματεύεται αενάως για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης επιβαρύνοντας τη χώρα με επιπλέον μέτρα δισεκατομμυρίων ευρώ τα οποία είναι το αποτέλεσμα της υποτιθέμενης ηρωικής διαπραγματεύσεώς της. Η κανονικότητα στην οποία άλλωστε αναφέρομαι είναι συχνά κάτι βδελυρό για τη σημερινή πλειοψηφία, αν σκεφτούμε ότι συχνά η βία και οι τραμπουκισμοί μέσα στα πανεπιστήμια, για παράδειγμα, βαφτίζονται από κάποιους κοινωνικοί αγώνες...

Και τι θα απογίνει ο διαχωρισμός «δεξιός-αριστερός» ή ο πρόσφατος «μνημονιακός-αντιμνημονιακός»; Ο διαχωρισμός μνημονιακός-αντιμνημονιακός κατέρρευσε υπό το βάρος της πραγματικότητας που αποκάλυψε το δημαγωγικό και λαϊκιστικό τρόπο με τον οποίο κάποιοι τον κατασκεύασαν προκειμένου να αναρριχηθούν στην εξουσία. Νομίζω ότι όταν χρησιμοποιείται από τους κυβερνώντες μάλλον γέλια προκαλεί. Είναι ένας διαχωρισμός που μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο από το ΚΚΕ και άλλες εξωκοινοβουλευτικές δυνάμεις οι οποίες ζητούν την έξοδο της χώρας από την ΕΕ, με τις οποίες παρότι διαφωνώ πλήρως τους αναγνωρίζω ιδεολογική συνέπεια. Όσο για το διαχωρισμό δεξιός-αριστερός, νομίζω ότι η κυβέρνηση της «πρώτης φοράς αριστερά» του αφαίρεσε κάθε περιεχόμενο. Η εμμονή στον κρατισμό, για παράδειγμα, είναι αριστερή πολιτική; Ζητούμενο είναι κατά τη γνώμη μου να λειτουργούν οι θεσμοί. Να μη χειραγωγείς την ενημέρωση. Να μη διχάζεις βλέποντας παντού εσωτερικούς εχθρούς γιατί δεν μπορείς να αντέξεις την άποψη του πολιτικού αντιπάλου σου. Να δομήσεις ένα ισχυρό κράτος με επαρκείς ελεγκτικούς μηχανισμούς, που θα ελέγχει τη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς προς όφελος των καταναλωτών-πολιτών και όχι προς όφελος των επιχειρηματιών. Να επενδύεις στην αριστεία και να διασφαλίζεις ότι το δημόσιο σχολείο και πανεπιστήμιο θα λειτουργούν καθημερινά προς όφελος των παιδιών εκείνων που έχουν τις λιγότερες ευκαιρίες. Αυτοί οι διαχωρισμοί θα υπάρχουν πάντα και θα είναι επίκαιροι.

Έχει πιθανότητες το πολιτικό μας σύστημα να αυτο-ανανεωθεί; Η Ελλάδα είναι μια ευλογημένη χώρα έστω κι αν δεν έχει αξιοποιήσει όσο θα μπορούσε τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα. Και ο ελληνικός λαός έχει αστείρευτες δυνάμεις. Αυτές οι δυνάμεις πρέπει να αντιστοιχηθούν και να εκφραστούν από εκείνους που θα πάνε τη χώρα μπροστά στην πράξη, όχι στα λόγια. Δεν μιλάω σκόπιμα για το νέο και το παλιό, γιατί ο όρος νέο και παλιό πολιτικό σύστημα κατοπιήθηκε βάναυσα. Μιλάω για υπεύθυνους πολιτικούς που θα πουν την αλήθεια και θα δουλέψουν σκληρά με σχέδιο για τη χώρα και για πολίτες που θα τους ακούσουν και θα τους επιλέξουν. Είναι η ώρα των υπεύθυνων πολιτικών και των υπεύθυνων πολιτών. Παρά τα προβλήματα, παραμένω επίμονα αισιόδοξη. **A**